

Votre Programme Matmidim – Chiour ALEPH

Semaine du 12 au 16 novembre 2023

Souguia n°109

ד"ס

Matmidim

Programme d'étude Mondial

Sujet de la semaine :

Nerot Shabbat

- Ner Ich oubéto et Din de l'invité -

Pour la Refoua Chelema de

Haim Dan Patrick ben David, Esther bat Rakheli et Rakhel bat Rivka

Pour la Hatslaha des soldats de Tsahal, la guérison des malades, le retour des otages et la protection de tous les Bnei Israël

matmidim.com

Tephila avant le Limoud

יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ ה' אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁלֵא יֵאָרַע דְּבַר תְּקֵלָה עַל יָדֵי, וְלֹא אֶכְשַׁל בְּדַבַּר הַלְכָה, וְיִשְׁמְחוּ בִּי חֲבֵרֵי, שְׁלֵא אִמְר עַל טָמֵא טְהוֹר וְלֹא עַל טְהוֹר טָמֵא, וְלֹא עַל מְתָר אָסוּר וְלֹא עַל אָסוּר מְתָר, וְלֹא יִכְשְׁלוּ חֲבֵרֵי בְּדַבַּר הַלְכָה וְאֶשְׁמַח בָּהֶם. כִּי יִי יִתֵּן חֲכָמָה מִפִּי וְדַעַת וְתְבוּנָה. גַּל עֵינַי וְאֲבִיטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרָתְךָ

Tephila après le Limoud

מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, שְׁשִׁמְתָּ חֻלְקֵי מִיּוֹשְׁבֵי בֵּית הַמְדָרֶשׁ. וְלֹא שִׁמְתָּ חֻלְקֵי מִיּוֹשְׁבֵי קְרֻנוֹת. שְׁאֲנִי מְשַׁכִּים וְהֵם מְשַׁכִּימִים. אֲנִי מְשַׁכִּים לְדַבְרֵי תוֹרָה וְהֵם מְשַׁכִּימִים לְדַבְרֵי בְּטָלִים. אֲנִי עֲמַל וְהֵם עֲמָלִים. אֲנִי עֲמַל וּמְקַבֵּל שְׂכָר וְהֵם עֲמָלִים וְאֵינָם מְקַבְּלִים שְׂכָר. אֲנִי רָץ וְהֵם רָצִים. אֲנִי רָץ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא, וְהֵם רָצִים לְבָאָר שְׁחַת. שְׁנֶאֱמַר וְאִתָּה אֱלֹהִים תּוֹרְדִם לְבָאָר שְׁחַת. אֲנִשִּׁי דְמִים וּמְרָמָה לֹא יִחְצוּ יְמֵיהֶם, וְאֲנִי אֶבְטַח בְּךָ

Le Choulhan Aroukh rapporte que l'épouse acquitte tous les membres de la famille et toutes les pièces de la maison pour l'allumage des Nerot Shabbat. Les Poskim ont étendu cette possibilité d'acquitter son mari même lorsqu'il est invité et passe Shabbat dans un autre endroit. Cependant il subsiste parfois une obligation d'allumer et nous devons distinguer chaque cas.

Bon Limoud sur Matmidim !

Programme du dimanche

Ner Ich oubéto

Le Choulhan est Possek que l'épouse peut acquitter le mari d'allumage. Nous devons comprendre si cette possibilité est un Din de Chlih'out classique, ou si on la compare au Din de H'anouka de Ner Ich oubéto.

שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רסג סעיף ב
אחד האנשים ואחד הנשים, חייבים להיות בבתיהם נר דלוק בשבת [...]

סעיף ג
הנשים מוזהרות בו יותר, מפני שמצויות בבית ועוסקות בצרכי הבית [...]

עולת שבת על שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רסג סעיף ג

ב"ח אורח חיים סימן רסג
והנשים מוזהרות [בו] יותר וכו'. נראה דהכי קאמר דאם האיש אינו רוצה להניח לאשתו להדליק ולברך אלא רוצה להדליק בעצמו ולברך **משום דמצוה בו יותר מבשלוחו** כדאמרינן בריש פרק האיש מקדש (קידושין מא א), שאין ביד האיש לדחות את אשתו ממצוה זו אלא כיון דהנשים מוזהרות בו יותר תדליק היא ותברך ולא הוא, ואפשר דכדי שגם האיש יקיים מצות הדלקה בעצמו נוהגים לעשות עוד נר כרוך משתי פתילות ביחד ומדליקו האיש בבית הכנסת זכר לזכור ושומר בדיבור אחד נאמרו:

ומה שכתב הנשים מוזהרות בו יותר וכו'. הטעם מבואר בדברי הרמב"ם ז"ל [שבת פ"ה ה"ג], וכן איתא במדרש [ירושלמי שבת פ"ב ה"ו] מפני שהיא כבתה נרו של עולם, פירוש שגרמה מיתה לאדם הראשון, וכן משמע מדברי מתניתין [שבת לד ע"א] מדקתני הדליקו את הנרות וכו' משמע דאשה מדליקה נרות, **אף על גב דאמרינן בכל המצות מצוה בו יותר מבשלוחו, נרות של שבת שאני.**

חוט שני ח"ד ס' רסג פ"ג ס"ז אות ח'

וגדר הענין נראה דמנחות נר שבת הוא מנחה שיהיה לכל אדם מישראל נר דלוק לשבת. ובצית שיש בו כמה בני בית שדריס בו, ויש בו כמה חדריס, חיוז ההדלקה הוא משותף לכל בני הבית, והאשה המדלקת צרכה פוטרת צוה כל בני הבית ואת כל המקומות שבצית, אף המקומות שעדיין צריך להדליק בהם משום שלום ביתו שמא יכשל בעץ ואבן, ופוטרת צרכה, ולכן המדליק צשאר חדריס לא יצרך.

והנה צהלכות צדיקת חמץ איתא צשו"ע [מח] דצרכה אחת יכול לצדוק כמה צתים, ואס צעל הצית רוצה יעמיד מצני ציתו אללו צשעה שהוא מצרך ויתפזרו לצדוק איש איש צמקומו על סמך צרכה צצירך צעל הצית. מ"מ כתב צמ"צ שם [מח] דאס קשה לו לגמור הצדיקה צעלמו יכול לצקש לאחר שסייענו ואותו אחר אין צריך לצרך שכל הצדיקה מנחה אחת היא וכצו צירך הצעל הצית עליה, עיי"ש. והיינו דעל מנחה זו צצו חלה הצרכה צדין וממילא אס אחר יצדוק מהני אף אס לא שמע את הצרכה, וה"ה לענין מנחות הדלקת נר שבת, אחד מצני הצית יכול להדליק את הנרות צשאר החדריס אף אס לא שמע את הצרכה, וגם אין לו לצרך ע"ז כיון דמנחות הדלקת הנר צצית זו

Programme du lundi

Le Biour Halakha compare l'allumage au Din de Bdikat Hamets où une seule Brakha permet d'acquitter toute la maison. Cependant les Poskim ont essayé d'expliquer pourquoi pour la Bedika il faut que ceux qui font la recherche du Hamets entendent la Brakha, alors que pour les Nerot Shabbat ce n'est pas nécessaire .

ביאור הלכה סימן רסג סעיף ו ד"ה * בחורים וכו'

[...] דכשיש לאיש כמה חדרים צריך להדליק בכל החדרים משום שלום בית ע"כ אם הוא בביתו אצל אשתו והיא מברכת במקום אחד הוי כאלו הוא היה המברך וממילא נפטרו כל החדרים שהוא מדליק בהברכה וכמו לענין בדיקת חמץ דמברך במקום אחד ועל סמך זה הוא בודק כל החדרים [...]

שו"ת שבט הלוי חלק א סימן נא

בענין ברכה על הדלקת נר שבת

יקרתו קבלתי ולא ידעתי למה מביא ממרחק לחמה, הלא אתו ת"ח מופלגים וגדולים שליט"א, וגם אני איש טרוד, ע"כ אשיב רק בקיצור.

מה שעמד בדברי המחבר או"ח סימן רס"ג והוא מהג"ה מרדכי בשבת שכתב אבל מי שהוא אצל אשתו א"צ להדליק בחדרו ולברך, והקשה כב' דמ"ש דלענין בדיקת חמץ דלכתחילה יעמדו האחרים אצלו כדי שישמעו ברכתו, ולא משמע ליה דהכא ג"כ דינא הכי דסתימת הענין לא משמע כן.

הנה זה ודאי אמת דהכא א"צ שיעמוד הבעל אצלה בעת ברכתה, ומוכח מדברי המחבר עצמו, מדכתב וא"צ להדליק ולברך, ואם היה חייב לברך אלא דיוצא בברכתה מכח שומע כעונה א"כ הרי הוא מברך באמת, אבל חלוקים רבים בין האי דהכא להאי דבדיקת חמץ, דלא מבעיא לשיטת הסמ"ג ודעימי' דלא מברכינן על נר יוה"כ גם כשחל בשבת, משום דאין שלום בית לענין חיוב ברכת נר אלא בהכנת סעודה, וזה כבר יצאו בהדלקתה, ומה דמדליק בחדרו רק משום שלא יכשל, וזה אינו חייב בברכה כלל, אלא גם למסקנת המהרי"ל ומג"א והפוסקים דגם על שלא יכשל בלבד מברכים, מ"מ ידוע מחלוקת הראשונים אם לברך בכלל על נר שבת כיון דהדלקה רק להציל מן הנזק וכיו"ב וזה טעם א' של הסוברים שלא לברך, אלא אנן קיי"ל לברך דגם מצוה בקום ועשה איכא, ומה"ט אף דאין לו מקום המחייב אותו להדליק מ"מ משתתף בפריטי דאיכא חיוב אגברא, וזה גורם הברכה וא"כ אין חיוב ברכה אלא בהצטרף שניהם יחד, חיוב גברא ושלום בית, והכא עיקר חיוב גברא דמצות הדלקה כבר יצאו בהאי ביתא ע"י הדלקתה, ולא נשאר בהאי חדר אלא כדי שלא יכשל והא פשיטא דאם בחדרו כבר דולק נר מבע"י שאינו חייב לכבות ולחזור ולהדליק כהאי דרמ"א ס"ד, דהתם משום חיוב גברא דעדיין לא יצאו התקנה, וזה כבר יצאו כאן ע"י הדלקתה, ושוב אין עליהם אלא חיוב אור ונר ולא חיוב הדלקה, וע"ז לא תקנו ברכה כמבואר מתוספות שבת כ"ה ע"ב, משא"כ בהאי דבדיקת חמץ דכל חדר וחלק קטן מרשותו שלא נבדק עדיין מחויב לבדוק בברכה לקיים תקנתם ולא מהני מה שכבר בדק רוב רשותו.

Programme du mardi

Comment l'allumage à la maison acquitte le mari qui passe Shabbat en dehors de la maison et le Din de l'invité

במה מדליקין פרק שני שבת כג.

אכסנאי. אורח: נסר דנסיני. ופעמים שהייתי
אכסנאי ללמוד תורה: עלי. נשזילי:
נגו ניסאי. נציתי: משוך נסוריה.
שאף הן היו באותו הנס: אמר רב ששת
האכסנאי חייב בנר חנוכה א"ר זירא ימריש
כי הוינא בי רב משתתפנא בפריטי בהדי
אושפיזא בתר דנסיכי איתתא אמינא יהשתא
ודאי לא צריכנא דקא מדליקי עלי כגו ביתאי:

שולחן ערוך אורח חיים הלכות שבת סימן רסג

סעיף 1 בחורים ההולכים ללמוד חוץ לביתם, צריכים להדליק נר שבת
בחדרם ולברך עליו, אבל מי שהוא אצל אשתו א"צ להדליק
בחדרו ולברך עליו, לפי שאשתו מברכת בשבילו.
סעיף 2 אורח שאין לו חדר מיוחד וגם אין מדליקין עליו
בביתו, צריך להשתתף בפרוטה

עולת שבת סימן רסג ס"ק ג

צריכים להדליק נר וכו'. ומהר"י וייל [בדינין והלכות] כ"ג כתב בחורים כשהם מדליקין בחדרם צריכין שתי
פתילות. ומה שכתב ולברך עליו וכו'. ומשמע אפילו יש לו אשה ובני בית שמברכין בביתו:

מאמר מרדכי סימן רסג ס"ק ה

אבל מי שהו' אצל אשתו לכאורה היה נרא' לומר דל"ד אצל אשתו אלא כל שאשתו מדלקת עליו בביתו
אפי' אינו שרוי אצלה א"צ להדלי' והכי מוכח מדין דסעיף שאח"ז אבל ראיתי להרב ע"ש ז"ל שכתב
דבחורים דהכא היינו אפי' בנשואים ואפילו אשתו מדלקת עליו בביתו צריך לברך אם לא שהוא אצל'
והדין עמו דהא בכלבו סי' ל"א מבואר כדבריו וכן הוא בא"ח דף מ"ד אות י"א והיה דס"ז שאני לפי שאין
לו חדר מיוחד אבל כל שיש לו חדר מיוחד אעפ"י שאשתו מדלקת עליו בביתו צריך להדליק בחדרו משום
שלום הבית שלא יכשל ומאחר שחייב להדליק צריך לברך כנ"ל ועיין במרדכי מקור דין זה דמשמע הכי
וע"ל סי' תרס"ז ובמה שנכתוב לקמן ס"ח

Programme du mercredi

משנה ברורה סימן רסג ס"ק כח

(כח) בחורים - היינו שיש להם נשים אלא שהולכין חוץ לביתם ואף שאשתו מדלקת בביתו אינו נפטר בברכת אשתו כיון שיש לו חדר מיוחד במקום שמתארח שם וכ"ש אם אינו נשוי דמחויב להדליק:

ביאור הלכה סימן רסג סעיף ו ד"ה * בחורים וכו'

* בחורים וכו' - עיין במ"ב כ"כ העולת שבת והתו"ש והפמ"ג והח"א וש"א ובדה"ח משמע שהוא מפרש בחורים ממש אבל לא מי שיש לו אשה והאמת עם כל הפוסקים הנ"ל אחד כי כן דייק לשון הש"ע להמעין בו דדוקא אם הוא אצל אשתו נפטר בברכתה ועוד כי מקור הדין הזה הוא ממרדכי בשם המהר"ם ודין זה הובא בתשב"ץ קטן [שחיברו רבינו שמשון בר צדוק תלמיד מהר"ם] ג"כ בשם המהר"ם ושם מבואר בהדיא ככל הפוסקים הנ"ל.

ועתה נסביר טעם סעיף זה וסעיף הסמוך לו [ויבואר בדברינו היטב טעם דברי המ"א בס"ק י"ד] והוא דכשיש לאיש כמה חדרים צריך להדליק בכל החדרים משום שלום בית ע"כ אם הוא בביתו אצל אשתו והיא מברכת במקום אחד הוי כאלו הוא היה המברך וממילא נפטר כל החדרים שהוא מדליק בהברכה וכמו לענין בדיקת חמץ דמברך במקום אחד ועל סמך זה הוא בודק כל החדרים משא"כ אם הוא אינו בביתו ויש לו חדר מיוחד לעצמו איך יפטר בהברכה שברכה שם אשתו במקום אחר ואף דהוא אינו אוכל שם עכ"פ משום שלום בית חייב להדליק ולברך משא"כ בס"ז דאין לו חדר מיוחד א"כ הסברא דמשום שלום בית אין שייך שם שהרי בלא"ה יש שם אורה **ולא נשאר עליו כ"א במה שיש מצוה על כל איש ישראל הדלקת נר בשבת** וזה יוצא במה שאשתו מדלקת שם בביתו ע"כ אין צריך להשתתף אז בפריטי:

ערוך השולחן אורח חיים סימן רסג סעיף ה

נר שבת כנר חנוכה שהיא מצוה וחובה על כל אחד להדליקה והיינו שכל משפחה חייבת בהדלקת הנר ולכן האיש בביתו כשאשתו מדלקת ומברכת אף שיש לו חדר מיוחד א"צ להדליק בברכה שאשתו מברכת עליו ובברכתה נכללו כל הנרות שבכל החדרים ולהדליק צריך שלא יכשל בהליכתו ואם הוא בדרך באכסניא אם יש לו חדר מיוחד צריך להדליק ולברך שאין הברכה שבביתו פוטרת הנר שבמקום אחר לגמרי ואם אין לו חדר מיוחד א"צ לא להדליק ולא לברך דמצות הדלקת נר שבת קיים בביתו ע"י אשתו ואם אין לו אשה והוא באכסניא כמו בחורים ההולכים ללמוד חוץ לביתם או שאשתו מתה צריכים להדליק נר שבת בחדרם ולברך עליו ואפילו יש לו במקום אחר אב ואם המדליקין כיון שהוא גדול הוא כבעל הבית בפני עצמו וחלה עליו מצות נר של שבת ואינו דומה לכשהוא בבית אביו ואמו שהוא נכלל בכלל המשפחה ואם אין לאיש כזה חדר מיוחד צריך להשתתף בפריטי עם בעה"ב שעומד שם ויצא ידי חובתו ותמיהני שלא נהגו כן ועל נרות של בהכ"נ אין לברך שאין עשויין אלא לכבוד בהכ"נ ולא להאיר [מג"א סקט"ו]:

Programme du jeudi

Explication du Din des Yéridim

משנה ברורה סימן רסג ס"ק ל

(ל) ולברך עליו – [...] ועל הירידים שמתאכסנים הרבה בע"ב בחדר אחד ואין הבעה"ב עמהם בחדרם [לח] חל עליהם חובת הדלקה בברכה אפילו אם נשיהם מדליקין בביתם ע"כ ישתתפו כולם וידליק אחד ויברך ויכוין להוציא כולם בברכתו וגם הם יכוונו לצאת בברכתו ואם הבעה"ב ג"כ עמהם בחדרם אין צריך להשתתף עמו בפריטי כיון שנשיהם מדליקים בביתם וכדלקמן בס"ז:

לבוש אורח חיים סימן רסג אליה רבה סימן רסג ס"ק (טז)

(טז) בבית[ו] וכו'. משמע כשמדליקין עליו אפילו שיתוף אינו צריך, ולכן קשה לי על מ"ש עולת שבת [ריש סק"ד] וז"ל, בירידים שכמה בעלי בתים דרים בחדר אחד ויברך אחד והאחרים ישמעו ויכוונו לברכתו ויענו אמן וגם הוא יכוון להוציאן ע"כ. ואפשר דמיירי שכל הדרים בחדר אחד המה אורחים א"כ ודאי החיוב מוטל להדליק בחדר זה והי מינייהו מפקת. ועיין לקמן ריש סימן תרע"ז, כי דין זה נלמוד מחנוכה (באגודה פ"ב דשבת סי' לב):

Liste des 109 Souguiot étudiées sur Matmidim		
Souguiot de Brah'ot		Souguiot sur les H'aguim
1. Birkot Hatorah 2. Choméa Kéoné 3. Arévout 4. Kavana dans le Chema 5. Position pour le Chema 6. Méah Brah'ot 7. Amen Yetoma 9. Les quantités pour les Brah'ot 10. Les Brah'ot de consommation 11. Brah'a Chééina Tsrih'a 12. Ikar Vétafel 13. Méein Chaloch	14. Brah'a sur un interdit 15. Anigrone 17. Birkat Haguefen 18. Natei Inchei 19. Birkat Haréah' 22. Les jus 23. Trima 24. Pat Kisnin (1) 25. Pat Kisnin (2) 26. Les Apéritifs 27-31 Zimoun 32. Tefilat Haderekh	33-34. Birkat Hagomel 38. Chéhéh'éyanou sur un nouveau fruit 39. Chéhéh'éyanou sur un nouveau Keli 40. Chéhéh'éyanou sur les Mitsvot 41. Hatov Véhamétiv sur le vin 42. Cheva Brah'ot (1) 43. Cheva Brah'ot (2) – Panim H'adachot 46. Birkat Halevanah 47-49. H'azarat Hachats'
Souguiot générales		
37. Bal Tossif 50. Tokh Kédé Dibour 51-52. Ein Chaliah' Lidvar Avera 53. Mitsva bo yoter Mibichlouh'o	54. Mitsvot lav lihanot nitanou 55-56. Mitsvat Assei Chehazman grama 57. Zerizim makdimim lemitsvot	71. 72. Haossek Bamitsva Patour Minhamitsva 89. 90. Les actions de l'enfant
Chabbat – Melekhet Mah'chevet		Chabbat – Les Derabanan
59. 60. 61. Mit'assek 62. 63. 64. Davar Chééno Mitkaven 65. à 68. Psik Récheh	75 à 79. Grama 80. Chinouy 69. 70. Melakha chééina tsrikha légoufah	91 à 95. Réhitsa BéChabbat VéYom Tov 107 – 109. Nerot Shabbat
Hachkafa- pensée juive	Even Haezer	Yorei Dé'ah
81 à 84. Tsaar Baalei Haim	96 à 99. Yih'oud	73. 74. Maaser sur les gains
Hanouka 8. Emplacement de la Hanoukia 44. Ner Ich oubeto 45. Ner Ich oubeto (2)		
Pourim 16. Michloah' Manot et Matanot Laevyonim 85. Zakhor et Méh'iyat Amalek		
Pesssah 20. Biour H'amets 58. Bedika des miettes 86. 87. 88. Vente du Hamets		
Sefirat Haomer 21. Un seul grand compte 89. 90. Un enfant qui devient adulte au milieu de la Sfira		
Ben Hametsarim 100. 3ème Beit Hamikdash		
Roch Hachana 35. Les trois Livres 101 - 103. Tkiot Choffar		
Soukot 36. Mitstaer 104 - 106. Ma'amid		